

राष्ट्रिय सूचना आयोगको विज्ञको सूची तयार र संचालन गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२

आयोगबाट स्वीकृत मिति : २०७२/०४/१८

प्रस्तावना : राष्ट्रिय सूचना आयोगमा सूचनाको हक सम्बन्धी विज्ञहरुको सूची तयार गरी त्यस्ता विज्ञहरुको विज्ञताको उपयोग गर्न वाञ्छनीय भएकोले सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम २५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आयोगले यो निर्देशिका बनाएकोछ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस निर्देशिकाको नाम "राष्ट्रिय सूचना आयोगको विज्ञको सूची तयार र संचालन गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२" रहेको छ ।
- (२) यो निर्देशिका आयोगबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।
- (३) यो निर्देशिका प्रारम्भ भएको मितिदेखि पाँच वर्षसम्म कायम हुनेछ ।

तर उल्लिखित अवधिभित्र आयोगले जुनसुकै बखत संशोधन, खारेज वा थप समयको लागि पुन जारी गर्न सक्नेछ ।

२. परिभाषा MM: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,

- (क) "आयोग" भन्नाले राष्ट्रिय सूचना आयोग सम्झनुपर्छ ।
- (ख) "प्रमुख सूचना आयुक्त" भन्नाले आयोगको प्रमुख सूचना आयुक्त सम्झनुपर्छ ।
- (ग) "सूचना आयुक्त" भन्नाले आयोगको सूचना आयुक्त सम्झनुपर्छ ।

(घ) "विज्ञ" भन्नाले यस निर्देशिका बमोजिम आयोगमा सूचिकृत विज्ञ सम्झनुपर्छ ।

३. ईच्छापत्र आव्हान गर्ने :

(१) आयोगले समय समयमा आयोगको विज्ञको रोष्टरमा नाम समावेश गराउन ईच्छुक व्यक्तिका लागि ईच्छापत्र आव्हानको सूचना प्रकाशन गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचना राष्ट्रिय पत्रिका वा कुनै सञ्चार माध्यमबाट सूचना प्रकाशित गरी वा आयोगको वेवसाइटबाट समेत आव्हान गरिनेछ ।

तर कुनै ईच्छुक व्यक्तिले जुनसुकै वखत पेश गरेको ईच्छापत्रलाई आयोगले स्वीकार गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम आव्हान गरिएको सूचना बमोजिम पेश गरिएको इच्छापत्रमा विज्ञको वैयक्तिक विवरण समेत खुलाइ पेश गर्नु पर्नेछ ।

४. आयोगले सूची तयार गर्ने : आयोगले आव्हान गरेको वखत परेका इच्छापत्र र अन्य समयमा पर्ने आएका इच्छापत्र र आयोग स्वयंले उपयुक्त ठहर गरेको व्यक्तिहरूको वैयक्तिक विवरणको विश्लेषण गरी योग्य र दक्ष विज्ञको रोष्टर तयार गर्नेछ ।

५. विज्ञको सूची अध्यावधिक गर्ने :

(१) आयोगले आवश्यक परेको विषयमा राय, सल्लाह र सुझाव लिन विज्ञहरूको रोष्टर अध्यावधिक गरी राख्नेछ ।

(२) यस्तो अध्यावधिक विवरणमा विज्ञको वैयक्तिक विवरण समावेश गरिनेछ ।

६. विज्ञ छनौटका क्षेत्रहरू :

- (१) आयोगमा पदाधिकारी र कर्मचारी भई कार्य अनुभव हासिल गरेका व्यक्तिहरू आयोगको विज्ञको सूचीमा समावेश हुन सक्नेछन ।
- (२) सूचनाको हकका अभियान्ताहरू, यस क्षेत्रका कानून विज्ञहरू र संचारकर्मीहरू आयोगको विज्ञको सूचीमा रहन सक्नेछन ।
- (३) संवैधानिक निकाय र आयोगको कार्य अनुभव भएका व्यक्तिहरू, पूर्व प्रशासकहरू र समाजका अन्य क्षेत्र, पेशा र व्यवसायमा सार्वजनिक ख्याती आर्जन गरेका व्यक्तिहरू आयोगको विज्ञको सूचीमा सूचीकृत हुन सक्नेछन ।
- (४) आयोगले स्वदेशी, विदेशी र गैर आवासीय नेपाली लगायत आयोगको हित प्रवर्द्धनमा उपयोगी हुने जो सुकैलाई आफ्नो विज्ञको सूचीमा समावेश गर्न सक्नेछ ।

७. विज्ञवाट परामर्श लिने तरीका :

(१) आयोगले सूचीमा समावेश भएका मध्ये सम्बन्धित विषयका दुई वा दुईभन्दा बढी विज्ञलाई आयोगको बैठकमा आमन्त्रण गरी राय सुझाव लिन सक्नेछ ।

तर प्रमुख सूचना आयुक्त वा कुनै सूचना आयुक्तलाई आयोगको बैठक बाहेक अन्य अवस्था र समयमा पनि विज्ञको राय सुझाव आवश्यक परेमा जुनसुकै समयमा पनि विज्ञ आमन्त्रण गरी राय सुझाव लिन वाधा पर्ने छैन ।

(२) विज्ञहरूवाट प्राप्त लिखित र मौखिक सूझावहरू आयोगले उपयुक्तता र आवश्यकताको आधारमा ग्रहण गर्नेछ ।

(३) बैठकमा आमन्त्रण गरिएका विज्ञहरूलाई प्रचलित व्यवस्था अनुसार वैठक भत्ता प्रदान गरिनेछ ।

८. विज्ञसंग लिन सकिने परामर्श र सेवा :

- (१) आयोगले कुनै विषयमा निर्णय गर्दा विषयको जटिलता र गाम्भीर्यतालाई विचार गरी सूचिकृत सम्बन्धित विषय विज्ञको राय परामर्श लिन सक्नेछ ।
- (२) यसरी आयोगले राय परामर्श माग गरेमा आयोगको निर्णय प्रक्रियामा सजिलो हुने गरी राय परामर्श दिनु निजको कर्तव्य हुनेछ ।
- (३) आयोगबाट संचालन हुने कार्यहरूमा विज्ञको परामर्श र सेवा हासिल गर्न सकिनेछ ।
- (४) विज्ञहरूबाट श्रृजनशील कार्यक्रमको मस्यौदा प्रस्ताव प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
- (५) विज्ञहरूबाट सूचनाको हकका क्षेत्रमा आयोगसंगको सहकार्यमा विविध रचनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन हुन सक्नेछ ।
- (६) आयोगले सम्पादन गर्ने कार्यक्रममा विज्ञलाई संयोजक, मूल्यांकनकर्ता, प्रशिक्षक वा उपयुक्त जिम्मेवारी दिन सकिनेछ ।
- (७) आयोगले उपयुक्त सम्झौता काम सूचिकृत विज्ञलाई प्रदान गर्न कुनै बाधा पर्ने छैन ।

९. बाधा अडकाउ फुकाउने : यस निर्देशिकाको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा-अडकाउ परेमा आयोगको निर्णयबाट अन्तिम टुङ्गो लगाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

